

Meetme "Noorte tööhõivevalmiduse toetamine ning vaesuse mõju vähendamine noorsootöö teenuste kättesaadavuse kaudu" eesmärgipärasuse ja tulemuslikkuse vahehindamine

TULEMUSTE ESITLEMINE

Riigihange nr 204770

2019

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

SISEMINISTEERIUM

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

SISUKORD

1. Vahehindamise taust ja eesmärk
2. Vahehindamise tulemused tegevuste lõikes ja meetmeüleselt
3. Soovitused

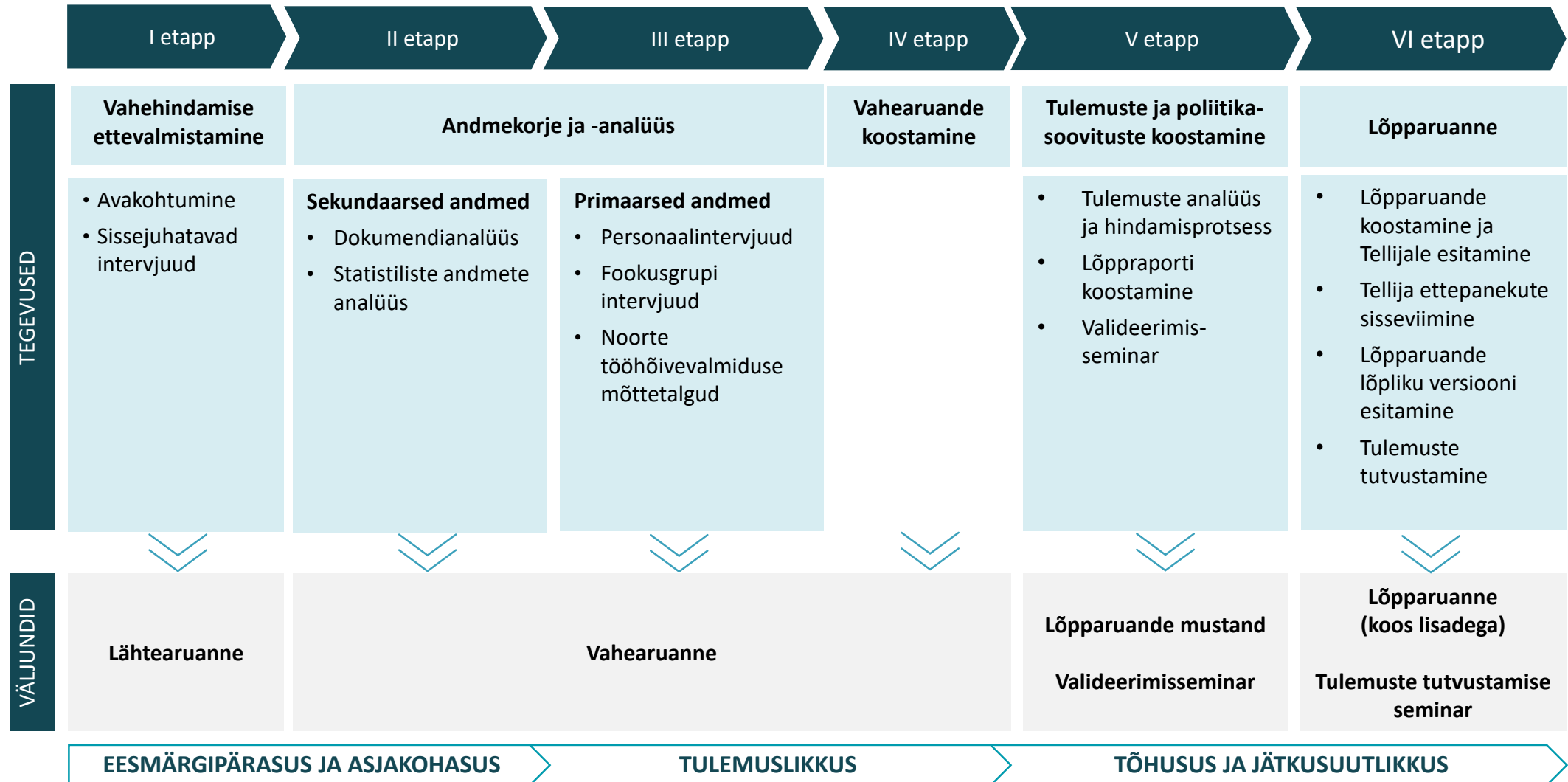

\ VAHEHINDAMISE TAUST JA EESMÄRK

- 10. detsembril 2014 kinnitas Euroopa Komisjon ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava , mille üheks suunaks on „**Sotsiaalse kaasatuse suurenemine**“
- Meede „Noorte tööhõivevalmiduse toetamine ning vaesuse mõju vähendamine noorsootöö teenuste kättesaadavuse kaudu“ panustab eelpool mainitud rakenduskava suuna EL-i vahendite kasutamise eesmärgi nr 7 „**Kaasamine ja tööhõivevalmiduse parandamine noorte, sh tõrjutusriskis noorte, seas**“ rakendamisse
- Meetme eesmärgiks on **vähendada vaesusest tulenevat mõju haridus- ja karjäärivalikutele, ennetada noorte sotsiaalse tõrjutuse ja tööturuprobleemide tekkimist ja toetada noorte aktiivsete eluhoiakute kujunemist**
- Meede jaguneb neljaks tegevuseks:
 - 2.7.1 „Ebvõrdsete olude mõju vähendamine, tõrjutuse ennetamine ja noorte tööhõivelisuse toetamine, sh lisatoe pakkumine NEET noortele“
 - 2.7.2 „Õigusrikkumise taustaga noorte tööturule kaasamine“
 - 2.7.3 „Riskis olevatele noortele arenguvõimaluste pakkumine programmi SPIN abil“
 - 2.7.4 „Riskikäitumise ennetamine ning võrgustikutöö meetodil riskis olevate perede probleemide väljaselgitamine ja lahendamine ning turvalise elukeskkonna arendamine“

VAHEHINDAMISE EESMÄRGIKS on analüüsida meetme ja selle tegevuste ellu rakendamise eesmärgipärasust ja asjakohasust, tulemuslikkust ning tõhusust ja jätkusuutlikkust perioodil 2014-2018.

VAHEHINDAMISE LÄBIVIIMISE PROTSESS

CIVITTA

\\ Vahehindamise tulemused tegevuste lõikes

TEGEVUS 2.7.1 „EBAVÕRDSETE OLUDE MÕJU VÄHENDAMINE, TÕRJUTUSE ENNETAMINE JA NOORTE TÖÖHÕIVELISUSE TOETAMINE, SH LISATOE PAKKUMINE NEET NOORTELE“

TEGEVUSE SISU JA EESMÄRK

- Noorte kaasamine ja tööhõivevalmiduse parandamine noorte, sh tõrjutusriskis noorte seas
- Jaguneb viieks alamtegevuseks:
 - 6.1 Noorsootöö teenuste kättesaadavuse suurendamine ja tõrjutusriskis noorte kaasamine
 - 6.2 Noorte konkurentsivõime tõstmine ja noorte tööeluga kokkupuute suurendamine
 - 6.3 Raskemates oludes (NEET) noorte jaoks tugimeetmete käivitamine
 - 6.4 Teadmiste suurendamine noortest ja noortele suunatud tegevuste mõjust
 - 6.5 Kommunikatsiooni ja teavitustegevus

SIHTRÜHM

- Noored vanuses 7–26 eluaastat, noortevaldkonna töötajad, sh noortevaldkonna asutused ja ühingud ning nende töötajad (sh vabatahtlikud), seotud valdkondade asutused, ühingud ja nende töötajad (sh vabatahtlikud), koolituste ja uuringute teostajad, koolituste ja meetodikate arendajad, ametnikud, tööandjad

ELLUVIIJA JA ELLUVIIJA PARTNER

- Meetmetegevuse 2.7.1 rakendamise eest vastutab **HTM** ning tegevusi viivad ellu **ENTK, partner** ning **tegevuste läbiviijad (hankepartnerid)**

TEGEVUSELE SEATUD INDIKAATORITE TÄITMINE

- Meetme tegevuse 2.7.1 alategevused panustavad ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava meetme “Noorte tööhõivevalmiduse toetamine ning vaesuse mõju vähendamine noorsootöö teenuste kättesaadavuse kaudu” kahte tulemusnäitajatesse, mis on 2018. aasta seisuga **täidetud**
- Lisaks jälgitakse meetme tulemusnäitajana noorsootöö teenustes osalejate koguarvu (sh teenust saanud 15–26-a NEET noorte arvu). 2018. aasta kavandatud sihttase osalejate koguarvu osas ületati, kuid sihitud NEET noorte arvuni ei jõutud

Tulemusnäitaja nimetus	Algtase 2013	Sihttase 2018	Saavutus-tase 2018	Võrdlus siht-tasemega	Sihttase 2023
Osakaal noortemeetmest kasusaajatest, kes on sihtgrupile suunatud tegevused läbinud	86%	87,5%	89,3%	+2%	89%
Tugimeetmetes osalenud NEET noorte (vanuses 15-26) osakaal, kes 6 kuud peale tegevusest lahkumist on väljunud NEET noore staatusest	36%	40%	68,1%	+70%	50%

\ TEGEVUS 2.7.1 VAHEHINDAMISE TULEMUSED

EESMÄRGIPÄRASUS JA ASJAKOHASUS

- Meetmetegevus on eesmärgipärane ning loodud tegevused on ebavõrdsust noorte võimaluste osas vähendanud
- Noortele kasuliku mõju avaldumist nähakse erinevate oskuste arendamisel
- Fookusgruppides osalenud noored olid üldiselt kõikide tegevuste osas positiivselt meelestatud ning tundsid, et on läbi erinevate tegevuste saanud kasulikke kogemusi
- Tugila teenus on võimaldanud aidata kõige kõige raskemates oludes noori

TULEMUSLIKKUS

- Tegevuste rakendamisel on tulemuslikult loodud kõikides maakondades uusi teenuseid ja tegevusi noortele
- Tulemuslikkust mõjutavate negatiivsete asjaoludena on erinevad osapooled välja toonud vähest inimressurssi
- Samuti on tegevuste puhul tulemuslikkust pärssivana nähtud tegevustesse kaasatud partnerettevõtete vähest motivatsiooni
- Tulevikus soovitakse näha enam koolide kaasamist tegevuste rakendamisel ning tegevuste osas teadlikkuse suurendamisel

TÕHUSUS JA JÄTKUSUUTLIKKUS

- Meetmetegevuste läbivijatele on seatud kohustus läbi mõelda tegevuste jätkusuutlikkuse tagamise võimalused ning erinevaid plaane ja tegevusi selles suunas on rakendatud
- Olulisemaks küsimuseks valdkonna edasi arenemine KOV-ide endi toel ja eestvedamisel ning juba loodud koostöövõrgustike püsima jäämine
- Tõhusust ja jätkusuutlikkust võib mõjutada piiratud ressurss, mis võimaldab küll noortele suunatud programme ja tegevusi rakendada, kuid ei jäta palju ruumi erinevatele arendustegevustele

TEGEVUS 6.1 „NOORSOOTÖÖ TEENUSTE KÄTTESAADAVUSE SUURENDAMINE JA TÕRJUTUSRISKIS NOORTE KAASAMINE“

TEGEVUSE SISU JA EESMÄRK

- Tegevuse tulemusel moodustati **koostöögrupid omavalitsustest**, kus noored tarbisid teenuseid sarnaselt ning mille vahel noored rohkem liikusid. Sellise koostöövormi loomise ning KOVide ressursside liitmise läbi loodeti laiendada noorsootöös osalemise võimalusi ning suurendada noorte kaasamist vähendamaks ebavõrdsust
- Tegevuse eesmärgiks on noorsootöö teenuste jõudmine uute noorteni ning **noorte noorsootöös osalemise võimaluste laiendamine**

SIHTRÜHM

- Noored vanuses 7–26 eluaastat, noortevaldkonna töötajad, sh noortevaldkonna asutused ja ühingud ning nende töötajad (sh vabatahtlikud), seotud valdkondade asutused, ühingud ja nende töötajad (sh vabatahtlikud), koolituste ja uuringute teostajad, koolituste ja metoodikate arendajad, ametnikud, tööandjad

ELLUVIIJA JA ELLUVIIJA PARTNER

- Meetmetegevuse rakendamise eest vastutab **HTM** ning tegevusi viib ellu **ENTK**

TEGEVUSELE SEATUD INDIKAATORITE TÄITMINE

- Tegevuse spetsiifilise väljundnäitajana jälgitakse **tegevusse kaasatud omavalitsuste arvu**
- 2018. aasta seisuga oli sihttase **ületatud** (vt tabel)

Tegevuse spetsiifiline väljundnäitaja	Algase	Sihttase 2018	Saavutustase 2018	Võrdlus sihttasemega	Sihttase 2020	Sihttase 2023
Tegevusse kaasatud omavalitsuste arv	0	40	78 (208)	+195%	50% (100)	50% (100)

\ TEGEVUS 6.1 VAHEHINDAMISE TULEMUSED

EESMÄRGIPÄRASUS JA ASJAKOHASUS

- Intervjuudes osalenud erinevad osapooled peavad KOV koostöögruppide loomist asjakohaseks ning vajalikuks noorte olukorra parandamisel
- Tegevused on ebavõrdsust erinevate piirkondade noorte võimaluste osas vähendanud
- Tegevus aitab muuta ka hoiakuid noorsootöö vajalikkuse osas
- Tegevus on loodud selliselt, et ta oleks kooskõlas noorte vajadustega – uute võimaluste loomisel on kaasatud ka noori ning arvesse on võetud noorte huve ning ootusi

TULEMUSLIKKUS

- Läbi koostöögruppide rakendamise loodi kõikides piirkondades uusi teenuseid ja tegevusi noortele ning loodi noorsootöötaja ametikoht seal, kus seda varem polnud
- Mitmes omavalitsuses on esmakordselt koostatud noorsootöö arengukava
- Tegevuse tulemuslikkust on asjaosaliste sõnul kohati mõjutanud asjaolud, mis on elluviija ei saa mõjutada (haldusreformi periood, tegevuse suur maht, KOV juhtide vähene motiveeritus)

TÕHUSUS JA JÄTKUSUUTLIKKUS

- Meetmetegevuse elluviija poolt on jätkusuutlikkus tagatud läbi tegevussuuna käivitamise, koostöövõrgustike loomise ning tegevuste jätkumise nõude kehtestamisega
- Paljud KOV-id on leidnud võimalusi tegevuste jätkamiseks
- Olulisemaks küsimuseks valdkonna edasi arenemine KOV-ide endi toel ja eestvedamisel ning juba loodud koostöövõrgustike püsima jäämine
- Väljakutseks on ka motiveeritud noorsootöötajate vähesus või tihe vahetumine teatud piirkondades, mis takistab kvaliteetsete teenuste pakkumist noortele

TEGEVUS 6.2 „NOORTE KONKURENTSIVÕIME TÕSTMINE JA NOORTE TÖÖELUGA KOKKUPUUTE SUURENDAMINE“

TEGEVUSE SISU JA EESMÄRK

- Jaguneb viieks alamtegevuseks:
 - 6.2.1 Kogukonna arengut toetavad tegevused
 - 6.2.2 Noorte töösuvi
 - 6.2.3 Kutseid ja ameteid tutvustavad laborid
 - 6.2.4 Noorte omaalgatuse toetamine
 - 6.2.5 Noorteinfo kättesaadavuse tagamine

SIHTRÜHM

- Noored vanuses 7–26 eluaastat, noortevaldkonna töötajad, sh noortevaldkonna asutused ja ühingud ning nende töötajad (sh vabatahtlikud), seotud valdkondade asutused, ühingud ja nende töötajad (sh vabatahtlikud), koolituste ja uuringute teostajad, koolituste ja metoodikate arendajad, ametnikud, tööandjad

ELLUVIIJA JA ELLUVIIJA PARTNER

- Meetmetegevuse rakendamise eest vastutab **HTM** ning tegevusi viivad ellu **ENTK, partner** ja **tegevuste läbiviijad**

TEGEVUSELE SEATUD INDIKAATORITE TÄITMINE

- Tegevuse väljundnäitajana jälgitakse noorte konkurentsivõimet ja tööeluga kokkupuudet suurendavatesse tegevustesse kaasatud noorte arvu ning see on 2018. a seisuga **täidetud** (vt tabel)

Tegevuse spetsiifiline väljundnäitaja	Algtase	Sihttase 2018	Saavutustase 2018	Võrdlus sihttasemega	Sihttase 2020	Sihttase 2023
Noorte konkurentsivõimet ja tööeluga kokkupuudet suurendavatesse tegevustesse kaasatud noorte arv	0	7000	9481	+135%	8500	8500

\ TEGEVUS 6.2 VAHEHINDAMISE TULEMUSED

EESMÄRGIPÄRASUS JA ASJAKOHASUS

- Noortele kasuliku mõju avaldumist nähakse läbi tegevustes osalemise erinevate oskuste arendamises (nt aja planeerimine, suhtlusoskus)
- Fookusgruppides osalenud noored olid üldiselt kõikide tegevuste osas positiivselt meelestatud ning tundsid, et on läbi erinevate tegevuste saanud kasulikke kogemusi
- Uusi võimalusi loodi ka piirkondadesse, kus seni noortele suunatud tegevuste valik oli väike või olematu

TULEMUSLIKKUS

- 2018. aasta seisuga on ületatud tegevusele seatud sihttase ning ka 2020. aasta sihttase, andes märku tegevuse tulemuslikkusest
- Tulemuslikkust mõjutavate negatiivsete asjaoludena on erinevad osapooled välja toonud vähest inimressurssi
- Noorte teadlikkus erinevate tegevuste kohta on hea
- Tulemuslikkuse tõhustamiseks oodatakse suuremat koostööd koolidega
- Noored soovivad näha veelgi enam teenuseid, mis panevad rõhku praktiliste oskuste arendamisele

TÕHUSUS JA JÄTKUSUUTLIKKUS

- Meetmetegevuste läbivijatele on seatud kohustus läbi mõelda tegevuste jätkusuutlikkuse tagamise võimalused ning erinevaid plaane ja tegevusi selles suunas on rakendatud
- Sellegipoolest teeb mitmetele tegevuste läbivijatele muret see, mis saab peale ESF-i rahastusperioodi lõppemist, sest tegevuste täies mahus jätkumine ilma ESF-i või riigi toetuseta on kahtluse all
- Mõningate tegevuste puhul on partnerite meelest jätkusuutlikkust võimalik tagada loodud vahendite kasutuselevõtu läbi

TEGEVUS 6.3 „RASKEMATES OLUDES (NEET) NOORTE JAOKS TUGIMEETMETE KÄIVITAMINE “

TEGEVUSE SISU JA EESMÄRK

- Raskemates oludes (NEET) noorte jaoks tugimeetmete käivitamise eesmärgiks on saada kontakti raskemates oludes noortega ning pakkuda neile tuge, et toetada nende **naasmist õpingutesse või tööle**
- Noorte Tugila noorsootöötajad aitavad noortel selgusele jõuda oma probleemides ja väljakutsetes ning luua kontakte haridusasutuste, organisatsioonide ja tööandjatega

SIHTRÜHM

- Tegevuse sihtrühmaks on 15-26-aastased noored, kes ei osale tööturul, õpingutes ega koolitustel

ELLUVIIJA JA ELLUVIIJA PARTNER

- Meetmetegevuse rakendamise eest vastutab **HTM** ning tegevusi viivad ellu **ENTK** ja **hankepartner EANK**

TEGEVUSELE SEATUD INDIKAATORITE TÄITMINE

- Tegevuse juures jälgitakse tegevuse spetsiifilise väljundnäitajana teenust saanud 15-26-aastaste NEET noorte arvu, mille sihttasemeni 2018. aastal ei jõutud
- Rakenduskava tulemusnäitajana jälgitakse tugimeetmetes osalenud NEET noorte (vanuses 15-26) osakaal, kes 6 kuud peale tegevusest lahkumist on väljunud NEET noore staatusest ning see näitaja on täidetud

Väljundnäitaja	Algtase	Sihttase 2018	Saavutus tase 2018	Võrdlus sihttasemega	Sihttase 2020	Sihttase 2023
Teenust saanud NEET noorte (vanuses 15-26 a) arv	0	8600	7983	-8%	15 000	15 000
Tugimeetmetes osalenud NEET noorte (vanuses 15-26) osakaal, kes 6 kuud peale tegevusest lahkumist on väljunud NEET noore staatusest	36%	40%	69,7%	+70%		50%

\ TEGEVUS 6.3 VAHEHINDAMISE TULEMUSED

EESMÄRGIPÄRASUS JA ASJAKOHAASUS

- Tugila teenus on üle ootuste eesmärgipärane ja asjakohane ning on võimaldanud aidata kõige raskemates oludes noori ning jõutud on ka noorteni, kellel on risk NEET-noore sihtrühma sattuda
- Programmiga on liitunud üle poole Eesti KOVidest, mis samuti annab märku programmi vajalikkusest ning olulisusest
- Väljundnäitajatele seatud sihttaseme osas on erinevatel osapooltel ühine arusaam, et need on seatud küllaltki kõrgeks ning kõigi NEET noorteni jõudmine on äärmiselt keeruline

TULEMUSLIKKUS

- Teenus on loodud paindlikuna ning võimaldab aidata erinevate taustade ja erinevates olukordades noori
- Teenusega seotud osapooled peavad väärtuslikuks tekkinud koostööd ning võrgustikke
- Tegevuse „Raskemates oludes (NEET) noorte jaoks tugimeetmete käivitamine“ tegevuse spetsiifilise väljundnäitaja sihttasemeteni ei ole täielikult jõutud, kuid rakenduskava tulemusnäitajale seatud 2018. a vahe-eesmärk on täidetud

TÕHUSUS JA JÄTKUSUUTLIKKUS

- Vahehindamise raames tehtud analüüsi põhjal on elluviija plaane ja juba tehtud samme arvesse võttes tegevuse tõhusus ja jätkusuutlikkus hinnatud ootuspäraseks
- Sellegipoolest teeb erinevatele tegevusega seotud osapooltele muret rahalise ressursi vähesus
- Tegevusega seotud osapooled on arvamusel, et tegevuse jätkumine on vajalik ning nõuab hetkel veel toetust rahastuse näol, et KOV-des tegevust kinnitada ja seeläbi jätkusuutlikkus kohalikul tasandil tagada

VAHEHINDAMISE TULEMUSED HINDAMISKRITEERIUMITE LÕIKES: HTM HALDUSALA MEETMETEGEVUSED

	HINNANGUD		
	ALLA OOTUSTE	OOTUSPÄRANE	ÜLE OOTUSTE
Tegevus 2.7.1 „Ebavõrdsete olude mõju vähendamine, tõrjutuse ennetamine ja noorte tööhõivelisuse toetamine, sh lisatoe pakkumine NEET noortele“			
Tegevus 6.1 „Noorsootöö teenuste kättesaadavuse suurendamine ja tõrjutusriskis noorte kaasamine“			
Asjakohasus ja eesmärgipärasus			
Tulemuslikkus			
Tõhusus ja jätkusuutlikkus			
Tegevus 6.2 „Noorte konkurentsivõime tõstmine ja noorte tööeluga kokkupuute suurendamine			
Asjakohasus ja eesmärgipärasus			
Tulemuslikkus			
Tõhusus ja jätkusuutlikkus			
Tegevus 6.3 „Raskemates oludes (NEET) noorte jaoks tugimeetmete käivitamine“			
Asjakohasus ja eesmärgipärasus			
Tulemuslikkus			
Tõhusus ja jätkusuutlikkus			
HTM HALDUSALA MEETMETEGEVUSTE KOONDHINNANG			
Asjakohasus ja eesmärgipärasus			
Tulemuslikkus			
Tõhusus ja jätkusuutlikkus			

\ TEGEVUS 2.7.2 „ÕIGUSRIKKUMISE TAUSTAGA NOORTE TÖÖTURULE KAASAMINE“

TEGEVUSE SISU JA EESMÄRK

- STEP on nõustamisel põhinev sihtsuunitlusega programm õigusrikkumise taustaga noorte tööturule kaasamiseks ning nende toetamiseks tööle või õppima asumisel ning seal püsimisel
- STEP-programmiga liitunud noor saab võimaluse osaleda nõustamisteenuses ning vastavalt iga noore unikaalsele profiilile ning tööandjate ja õppeasutuste võimalustele luuakse võrgustik, mis võimaldab noorel leida endale sobiv töö ja tööandjal endale sobiv töötaja (või suunatakse noor õppima)
- Programm põhineb Taanist pärit programmi High:Five-i meetodil

SIHTRÜHM

- Süüteo toimepanemise eest karistusõiguslikult vastutusele võetud noored vanuses 15–26 aastat, kes ei õpi ega tööta, ning nõustajad, tööandjad, tööandjapoolsed mentorid, politseiametnikud ja koostööpartnerite spetsialistid
- Tegu on keerulise sihtgrupiga → Kõigil programmi sisenenud noortel esineb vajadusi psühhosotsiaalse toe järele, ligikaudu pooled (52%) programmis osalejatest omavad tõsisemat kokkupuudet sõltuvusainetega (narkootikumid, alkohol) ning pea pooltel (48%) osalejatest maksmata võlad suuruses vähemalt 1000 eurot*

ELLUVIIJA JA ELLUVIIJA PARTNER

- STEP programmi elluvijaks on **SIM korrakaitse- ja kriminaalpoliitika osakond** ning elluvijja partner on **SA Omanäolise Kooli Arenduskeskus**

TEGEVUSELE SEATUD INDIKAATORITE TÄITMINE

- Tegevusele on seatud kaks väljundnäitajat, mis on 2018. aasta lõpu seisuga täidetud veidi üle poole (vt tabel)

Väljundnäitaja	Programmi teenust saanute arv		Programmi läbinud noorte arv	
	2018	2021	2018	2021
Saavutatud tase	121		38	
Planeeritud sihttase	210	360	70	120
Täitmise %	58%	34%	54%	32%
Võrdlus sihttasemega	-42%	-66%	-46%	-68%

\ TEGEVUS 2.7.2 VAHEHINDAMISE TULEMUSED

EESMÄRGIPÄRASUS JA ASJAKOHASUS

- Programmi tugevuseks on individuaalne lähenemine igale noorele
- Probleemkoht erinevate noorte sotsiaal- ja/või tervishoiu-probleeme leevendavate või lahendavate programmide vähesus
 - Vajadus psühholoogilise-, finants- ja sõltuvusnõustamise järele, ideaalis kompleksteenuse
- Vanuselised eripärad
- Vajadus laieneda ka Tallinnast ja Harjumaalt väljapoole
- Vajadus põhjalikumalt käsitleda tööturu toimimise teemat

TULEMUSLIKKUS

- Tulemuslikkust mõjutas negatiivselt käivitamisele kulunud oodatust pikem aeg ning keeruline ja kitsalt defineeritud sihtrühm
- Mõjutavad ka vaimse ja/või füüsilise tervisega seotud tegurid, nt sõltuvusprobleemid, võlad
- Alternatiivne indikaator programmis osalenud noortele, kes on iseseisvalt töökoha leidnud
- Vajadus toetada noort ka tööle asumise järgselt, nt 6 kuu vältel (st ka peale prooviaega)

TÕHUSUS JA JÄTKUSUUTLIKKUS

- Praegusel kujul on programmi raames pakutav tugi enamike noorte jaoks ebapiisav
 - Noored vajavad täiendavat tuge oma psühholoogilise-, finants-, tervise- või sotsiaalsete probleemide lahendamiseks
- Tegevuse elluviimist toetavad loodud koostöömudelid
- Noorte soovitajad soovivad rohkem tagasisidet, kuidas noorel tööl läheb
- Vajalike arendustegevuste läbiviimiseks on vaja rohkem rahalist ja inimressurssi

TEGEVUS 2.7.3 „RISKIS OLEVATELE NOORTELE ARENGUVÕIMALUSTE PAKKUMINE PROGRAMMI SPIN ABIL“

TEGEVUSE SISU JA EESMÄRK

- SPIN on spordil põhinev kogukondlik ennetusprogramm, millega võimaldatakse noortel sisustada oma vaba aega sportimise, huvitegevuse ja eluoskuste arendamisega vähendades nii noorte riskikäitumist
- SPINi raames toimub nädalas kolm sessiooni, milles on ühildatud nii jalgpalli mängimine kui eluoskuste sessioon, milles käsitletakse erinevaid teemasid, nt enesejuhtimine, meeskonnatöö ja konfliktide lahendamine, enda heaolu (stressiga toimetulek ja tervislik eluviis, suhted ja armastus) jm
- Sessioone viivad ellu spetsiaalse väljaõppe saanud treenerid ja abitreenerid
- SPIN põhineb **Inglismaalt pärit spordiprogrammil Kickz** (nüüd Kicks)

SIHTRÜHM

- SPIN-programmi **sihtrühma kuulub 10–18-aastane noor**, kes vastab programmis osalemiseks vähemalt kahele järgnevale kriteeriumile:
 - ✓ elab riskiperes (politsei ja omavalitsuste sotsiaaltöötajate riskiperede andmebaasi alusel);
 - ✓ on koolis kõrgendatud tähelepanu all (probleemid koolikohustuse täitmisega ja halvad õpitulemused, käitumisprobleemid, kiusaja või kiusatava roll);
 - ✓ on omanud või omab kokkupuudet politseiga (erinevad õigusrikkumised);
 - ✓ on sotsiaalselt tõrjutud ja omab majanduslikult vähe võimalusi osaleda huvitegevuses.

ELLUVIIJA JA ELLUVIIJA PARTNER

- STEP programmi elluvijaks on **SIM korrakaitse- ja kriminaalpoliitika osakond** ning elluviija partner on **MTÜ SPIN**

TEGEVUSELE SEATUD INDIKAATORITE TÄITMINE

- Tegevusele on seatud kaks väljundnäitajat, mis on 2018. aasta lõpu seisuga täidetud (vt tabel)

Väljundnäitaja	Programmi teenust saanute arv		Programmi läbinud noorte arv	
	2018	2021	2018	2021
Saavutatud tase	639		619	
Planeeritud sihttase	600	1000	300	700
Täitmise %	106%	64%	206%	88%
Võrdlus sihttasemega	+6%	-36%	+106%	-22%

\ TEGEVUS 2.7.3 VAHEHINDAMISE TULEMUSED

EESMÄRGIPÄRASUS JA ASJAKOHASUS

- Tegevuse korraldus – ennetustegevus läbi jalgpalli on hästi toimiv
- 97%-ne programmi läbimise osakaal ning vähene väljalangevus näitavad, et tegevus vastab noorte ootustele
- Enim mainisid noored õpitud oskusi, mis on seotud meeskonnatöö või konfliktide lahendamisega
- Tugevus on paindlikkus käsitleda lisaks baasteemadele päevakajalisi teemasid
- Vajadus toetada tulemuste säilimist ka suvepausi ajal

TULEMUSLIKKUS

- Tegevus on olnud üle ootuste tulemuslik
 - programmi osalejate arvuga on liigutatud seatud taseme kursil, programmi läbinute arv (osalemine 70 kontakttunni ulatuses) on täidetud kahekordselt
- ESF väliste vahendite toel on laiendatud väljapoole ESF piirkondi, et vastata nõudlusele
- Tegevuse tulemusel on ilmnenud noorte käitumises ja toimetulekus positiivsed muutused
- Mõjuhindamise kohaselt kinnitub mõju 280 tunni ehk kahe aastaga
- Noori toetaks vanemate senisest aktiivsem kaasamine
- Programmi läbivijate eesmärk on viia tulevikus fookus sekkumiselt rohkem ennetusele

TÕHUSUS JA JÄTKUSUUTLIKKUS

- Programmi läbivijate ambitsioon jõuda 2029. aastaks programmiga üle Eesti
- Programmi tõhusust toetavad kolm aspekti:
 - Järjepidev mõju hindamine
 - Kogukondlikkus ja koostöö
 - Rahastus
- Keskse koordineerituse olulisus
- Vajadust ja huvi kinnitasid erinevad vahehindamise käigus läbi viidud intervjuud eri Eesti piirkondades
- Programmi jätkusuutlikkust toetavad rahastus- ja koostöömudelid erasektori ja KOV-idega

TEGEVUS 2.7.4 „RISKIKÄITUMISE ENNETAMINE NING VÕRGUSTIKUTÖÖ MEETODIL RISKIS OLEVATE PEREDE PROBLEEMIDE VÄLJASELGITAMINE JA LAHENDAMINE NING TURVALISE ELUKESKKONNA ARENDAMINE“ (1)

TEGEVUSE SISU JA EESMÄRK

- Tegevusel 2.7.4 on neli alategevust:
 - 2.1 VEPA Käitumisoskuste Mängu arendamine ja laiendamine õpilaste koolis toimetuleku parandamiseks ja riskikäitumise ennetamiseks
 - 2.2 andme- ja teabevahetuslahenduse loomine võrgustikutöö tõhustamiseks
 - 2.3 lähisuhtevägivalla all kannatavate noorte ja perede kindlakstegemine ning nende probleemide lahendamine võrgustikutöö meetodil (MARAC)
 - 2.4 maakondliku võrgustikutöö edendamine turvalisuse suurendamiseks (maakondlikud turvalisuse nõukogud)
- Tegevuste eesmärk on võimaldada maakondliku ja kohaliku tasandi juhtidel ja valdkondlikel spetsialistidel omandada paremaid oskusi, töövahendeid ja -meetodeid, et aidata kaasa õnnetuste ja õigusrikkumiste vähenemisele ning ennetada laste käitumisprobleeme; ning juurutada võrgustikutöö põhimõtteid ja hõlbustada infovahetust, et edendada kohalikul tasandil turvalise elukeskkonna kujundamist ning riskis olevate noorte ja perede probleemide kindlakstegemist ja lahendamist

SIHTRÜHM

- Alategevuse 2.1 sihtrühmaks on põhikooli I ja II kooliastme õpilased, õpilaste vanemad, kooli personal ning õpetajakoolituse õppejõud
- Alategevuse 2.2 sihtrühmaks on riskis olevate isikute ja peredega vahetult töötavad spetsialistid
- Alategevuse 2.3 sihtrühmaks on lähisuhtevägivalla all kannatavad inimesed ning nendega vahetult kokkupuutuvad spetsialistid, so KOV sotsiaal- ja lastekaitsetöötajad, politseiametnikud, ohvriabitöötajad ning teised riskis olevate perede probleemide lahendamise seotud spetsialistid
- Alategevuse 2.4 sihtrühmaks on maakondlike ja piirkondlike omavalitsuste liitude, maakondlike arenduskeskuste, Politsei- ja Piirivalveamet ning Päästeameti, KOV ja teiste asjaomaste asutuste esindajad ning maakondlikul tasandil turvalisuse loomises osalevate vabaühenduste ja nende üleriigiliste katusühenduste eestvedajad ja ettevõtete esindajad

ELLUVIIJA JA ELLUVIIJA PARTNER

- Tegevuse elluviija on Siseministeeriumi korrakaitse- ja kriminaalpoliitika osakond ning elluviija partnerid esimese kolme tegevuse lõikes vastavalt Tervise Arengu Instituut, Politsei- ja Piirivalveamet ja Sotsiaalkindlustusamet

TEGEVUS 2.7.4 „RISIKIÄITUMISE ENNETAMINE NING VÕRGUSTIKUTÖÖ MEETODIL RISKIS OLEVATE PEREDE PROBLEEMIDE VÄLJASELGITAMINE JA LAHENDAMINE NING TURVALISE ELUKESKKONNA ARENDAMINE“ (2)

TEGEVUSELE SEATUD INDIKAATORITE TÄITMINE

- Alategevusele 2.1 seatud väljundnäitaja on täidetud
- Alategevusele 2.2 seatud väljundnäitaja ei ole täidetud
- Alategevusele 2.3 seatud väljundnäitaja on täidetud enam kui kahekordselt
- Alategevusele 2.4 seatud väljundnäitaja on täidetud

Väljundnäitaja	VEPA Käitumisoskuste Mäng		Andme- ja teabevahetuslahendus		MARAC		Maakondlikud turvalisuse nõukogud	
	Ennetusteenusest kasusaajate arv		Loodud andme- ja teabevahetuslahenduste arv		Ennetusteenusest kasusaajate arv		Maakondlike turvalisuse nõukogude arv	
	2018	2021	2018	2021	2018	2021	2018	2021
Saavutatud tase	3425		0		226		15	
Planeeritud sihttase	3300	7500	1	1	100	300	15	15
Täitmise %	104%	46%	0%	0%	226%	75%	100%	100%
Võrdlus sihttasemega	+4%	-54%	-100%	-100%	+126%	-25%	0%	0%

\ TEGEVUS 2.7.4 VAHEHINDAMISE TULEMUSED

EESMÄRGIPÄRASUS JA ASJAKOHASUS

- Loodud alategevused on eesmärgipärased ja asjakohased, mis toetavad neile seatud eesmärgi saavutamist
- Tegevustel on valdavalt olnud üle ootuste positiivne vastukaja
 - VEPA Käitumisoskuste Mängu laienemine ja MARAC mudeli kasutuselevõtt üle Eesti on suure nõudluse tõttu toimunud planeeritust varem
- Loodav andme- ja teabevahetuslahendus toetab tulevikus rohkemate abivajajateni jõudmist ning tugevdab võrgustikutööd

TULEMUSLIKKUS

- Kolm 2.7.4 alategevust neljast on oma tulemuslikkuse osas vastanud kas ootustele või neid ületanud
 - Valminud ei ole andme- ja teabevahetuslahendus, mis valmib 2020. aasta märtsis
- Tulemuslikkust toetavad tõhusad koostöösuhted erinevatel tasanditel (so ministeeriumite (SIM, SOM, JUM) ja spetsialistide vahel
- VEPA ja MARAC tegevuse raames vajadus tihendada koostööd haridusvaldkonnaga
 - MARAC osas ka tervishoiuvaldkonnaga

TÕHUSUS JA JÄTKUSUUTLIKKUS

- Alategevuste elluviimine on olnud tõhus ning mitme tegevuse puhul on olemasolevate ressurssidega saavutatud oodatust paremad tulemused
- Tegevuste tõhususele aitab eelduslikult kaasa ka 2020. aastal valmiv andme- ja teabevahetuslahendus
- Tegevuse 2.7.4 suurim murekoht on VEPA Käitumisoskuste Mängu jätkusuutlikkus - kuigi programm on koolides nõutud ning programmiga on rahul nii koolide juhtkonna esindajad, õpetajad kui õpilased, ei ole puuduliku rahastuse tõttu selge, kas peale rahaliste vahendite lõppemist 2020. aastal VEPA rakendamine vajatud ulatuses ja kujul jätkub

VAHEHINDAMISE TULEMUSED HINDAMISKRITEERIUMITE LÕIKES: SIM HALDUSALA MEETMETEGEVUSED

	HINNANGUD		
	ALLA OOTUSTE	OOTUSPÄRANE	ÜLE OOTUSTE
Tegevus 2.7.2 „Õigusrikkumise taustaga noorte tööturule kaasamine“			
Asjakohasus ja eesmärgipärasus			
Tulemuslikkus			
Tõhusus ja jätkusuutlikkus			
Tegevus 2.7.3 „Riskis olevatele noortele arenguvõimaluste pakkumine programmi SPIN abil“			
Asjakohasus ja eesmärgipärasus			
Tulemuslikkus			
Tõhusus ja jätkusuutlikkus			
Tegevus 2.7.4 „Riskikäitumise ennetamine ning võrgustikutöö meetodil riskis olevate perede probleemide väljaselgitamine ja lahendamine ning turvalise elukeskkonna arendamine“			
Asjakohasus ja eesmärgipärasus			
Tulemuslikkus			
Tõhusus ja jätkusuutlikkus			
SIM HALDUSALA MEETEMETEGEVUSTE KOONDHINNANG			
Asjakohasus ja eesmärgipärasus			
Tulemuslikkus			
Tõhusus ja jätkusuutlikkus			

HINDAMISTULEMUS MEETMEÜLESELT

EESMÄRGIPÄRASUS JA ASJAKOHASUS

- Tegevused vastavad täielikult neile seatud eesmärkidele ning suurendavad noorte tööhõivevalmidust, aitavad vähendada tõrjutust ja ebavõrdsust
- Mitmete tegevuste raames on suudetud ette näha ajas muutuvaid noorte vajadusi
- Arendustegevused aitavad vastata noorte vajadustele ka edaspidi
- Seetõttu on meetmetegevuste eesmärgipärasust ja asjakohasust hinnatud osaliselt üle ootuste

TULEMUSLIKKUS

- Tegevused vastavad nii Euroopa Komisjoni ÜKP fondide rakenduskava suuna „Sotsiaalse kaasatuse suurenemine“ seatud eesmärgile kui ka Noortevaldkonna arengukava 2014-2020 üld- ja strateegilistele alaeesmärkidele
- Tegevustele seatud indikaatorite osas esines nii üle- kui alatäitmist
 - Suurest nõudlusest ja tõhusast rakendusprotsessist on mõne tegevuse indikaatoreid ka tõstetud
- Meetmetegevuste tulemuslikkust on kokkuvõttes hinnatud ootuspäraseks

TÕHUSUS JA JÄTKUSUUTLIKKUS

- Kõik meetmetegevused on edukalt käivitatud ja rakendusprotsessi on perioodi jooksul tõhusamaks muudetud
- Mitme tegevuse elluviimise käigus olid loodud koostöö- ja/või rahastusmudelid, mis aitavad kaasa tegevuse jätkusuutlikkusele
- Kõiki meetme tegevusi tuleks ka struktuurivahendite rahastuse lõppemisel jätkata, samas puudub enamikel tegevustel veel kindel väljumisstrateegia
- Meetmetegevuste tõhusust ja jätkusuutlikkust on kokkuvõttes hinnatud ootuspäraseks

MEETME KOONDHINNANG

	ALLA OOTUSTE	OOTUSPÄRANE	ÜLE OOTUSTE
Asjakohasus ja eesmärgipärasus			
Tulemuslikkus			
Tõhusus ja jätkusuutlikkus			

CIVITTA

\ Soovitused

MEETMEÜLESED SOOVITUSED

Soovitus	Adressaat
1. Intervjueeritud noored on välja toonud, et teenuste kohta levib info kõige paremini „noorelt noorele“, mistõttu võiks tegevustes osalenud noori värvata näiteks info levitamiseks või mentoritena. Seepärast on oluline noori kaasata veelgi rohkem tegevuste ja teenuste kohta info ja kogemuste jagamisel.	Tegevuste elluviijad ja partnerid
2. Erinevate tegevuste läbiviimisel on mitmeid õnnestumisi ja ebaõnnestumisi, millest oleks teistel tegevuste läbiviijatel palju õppida, kuid need kogemused jäävad enamjaolt jagamata. Rakendusasutuste esindajad ei ole kuulu alati teineteise haldusala tegevuste juhtrühmadesse. Senised koostöökokkupuuted HTM ja SIM tegevuste ellu- ja läbiviijate vahel tuginevad pigem isiklikele tutvustele ega ole süsteemsed. Seepärast tuleks meetmetegevuste elluviimisega seotud osapooltele teha kättesaadavaks info ja kontaktid teiste sama piirkonna meetmetegevuste kohta, korraldada tutvustus- ja koostöökohtumisi, ning jagada nii rakendus- kui elluviija asutuste vahel regulaarselt infot protsessi kohta.	Meetmetegevuste elluviijad koostöös partneritega
3. Noored vajavad enne tööle asumist paremat ülevaadet töötamise põhjustest, maksudest, maksude maksmise põhjustest, töötasu, -aja ja -koormuse korraldusest, et neil ei oleks põhjendamatuid ootusi või soovi mustalt töötada. See aitab kaasa ka pikemaajaliste töösuhete kujunemisele. Seepärast tuleb tegevuste raames käsitleda senisest põhjalikumalt tööturu toimimise teemat.	Tegevuste elluviijad ja partnerid
4. NEET noortega töötavate osapoolte eesmärgid ja tulemuslikkuse mõõdikud on seatud erinevalt, mistõttu on raskendatud nende igapäevane koostöö. Ühtsetel alustel NEET-noortele teenuste osutamine aitaks jõuda rohkemate noorteni ja neid senisest tõhusamalt toetada. Seepärast tuleks NEET-noorte teemale süsteemsemalt läheneda. See eeldab HTM, SOM ja SIM koostööd ning ühtsete suundade ja eesmärkide sõnastamist.	HTM, SOM, SIM
5. Parema koostöö tagamiseks ja tulemuste saavutamiseks tuleks korraldada koolitusi erineva valdkonna spetsialistidele, kes tegelevad sama sihtgrupiga. Selle tulemusel on spetsialistidel sarnasemad teadmised, tekib tugevam koostöövõrgustik ja mõistetakse paremini teise valdkonna spetsialisti rolle ja igapäevaprobleeme. Seepärast tuleb korraldada rohkem ühiseid koolitusi erineva valdkonna spetsialistidele.	HTM ja SIM

\ TEGEVUSE 2.7.1 SOOVITUSED (1)

Soovitus	Adressaat
7. Tegevuse jätkusuutlikkuse peaksid tagama KOV-id, kes koostöögruppide tegevuse üle võtavad. Samas nähtus, et kõik KOV-id ei ole selleks veel suutelised. Seepärast tuleks KOV koostöögruppide jätkusuutlikkuse tagamiseks võimestada ja toetada KOV-e. Samuti tuleks kaardistada põhjused, mis takistavad osadel KOV-idel sarnast koostöömudelit iseseisvalt jätkata. Sellest tulenevalt tuleks planeerida KOV-e võimestavad tegevused. Näiteks leida toetusvõimalused muudest programmidest või jagada parimaid praktikaid, koostöögruppide tegevuse jätkamise tagamiseks.	Elluviija
8. Intervjuudest on välja tulnud, et noortele suunatud tegevusi nähakse noortele karjääriinfo edastamise võimalusena. Ka noored ise on maininud, et sooviksid rohkem infot, mis neid karjäärivaliku osas otsuste tegemisel suunaksid. Seepärast tuleks karjääriinfot järjepidevamalt integreerida erinevatesse tegevustesse.	Tegevuste läbiviijad
9. Noored hindavad kõrgelt läbi praktilise kogemuse õppimist ja leiavad, et sellel on oluline väärtus ka tuleviku töökohta puudutavate otsuste tegemisel. Teenuste arendamisel peaks veelgi enam pakkuma võimalusi, kus noored saaksid praktilisi kogemusi. Seepärast tuleks korraldada rohkem vabatahtliku tööga seotud ja praktilist töökogemust pakkuvaid tegevusi.	HTM
10. Kogukonnapraktika on paljudele noortele esmane koostöö ja praktilise töö tegemise kogemus. Läbi ühekordse tegevuse ei juurdu noortes soov ühiskonda panustada. Seetõttu tuleks noortele sarnast tegevust pakkuda juba alg- ja põhikoolis, et vabatahtliku töö osas soosivat suhtumist juba varakult võimendada. Seepärast tuleks luua kogukonnapraktika analoogprogrammid ka noorematele õpilastele.	HTM

TEGEVUSE 2.7.1 SOOVITUSED (2)

Soovitus	Adressaat
11. Hetkel on projektitaotluse esitamine üles ehitatud selliselt, et noored peavad olema aktiivsed Facebookis. Noortemeetme tegevuste fookuses on võrdsete võimaluste tagamine, aga samas on teenuses osalenud noorte sõnul ka selliseid noori, kes Facebooki ei kasuta. Seega võiks olla alternatiivne võimalus oma ideele rahastust saada. Noorte hinnangul võib praegune formaat ennast mingi hetk ka ammendada ning teistsuguse võimaluse pakkumine võiks mõjuda konkursile ka „värskenduskuurina“. Seepärast tuleks „Nopi Üles“ projektikonkursis osalemist võimaldada ka noortele, kes Facebookis aktiivsed ei ole.	Tegevuse läbiviija
12. Tugila teenuses osalevaid noori nõustatakse üldiselt vahetute kohtumise kaudu. NEET noortele teenuse osutamisel oleks asjakohane kasutada lisaks virtuaalse nõustamise võimalust. Selline lähenemine aitaks veelgi paindlikumalt jõuda erineva taustaga noorteni ja seeläbi tõsta teenuse tulemuslikkust. Näiteks on selline lahendus edukalt toiminud projektikonkursi „Nopi Üles“ puhul, kus noortele pakutakse nõustamist Skype teel. Seepärast võiks noortele Tugila teenuse osutamisel kasutada lisaks virtuaalset nõustamist.	Tegevuste läbiviijad
13. Teatud tegevuste puhul on välja tulnud, et puudub võimekus teenust pakkuda venekeelsetele noortele. Meetmeüleselt peaks olema tagatud elluviija partnerite võimekus tegevus ka venekeelselt läbi viia, et jõuda ka venekeelsete noorteni. Näiteks võiks seda rakendada hanketingimustes. Tegevuste puhul, kus venekeelne võimekus on olemas, tuleks seda jätkuvalt silmas pidada. Seepärast tuleks (jätkuvalt) kindlustada tegevuste venekeelne võimekus.	Tegevuste läbiviijad
14. Ameteid tutvustavate töötubade aktiivsem ja süsteemsem läbiviimine akadeemilises keskkonnas, sest koolis on võimalik teenust kindlas vanuses noortele pakkuda ning on lahendatud ka noorte kohale saamise probleem. Vahehindamise raames ilmnes intervjuudes, et koolides töötubade läbiviimine on noorteni jõudmise seisukohast efektiivne, kuid seda ei rakendata piisavalt. Lisaks sobiksid töötoad integreerituna koolis pakutavasse karjääriõppesse. Samamoodi sobiks Nopi Üles projektikonkursi analoog integreerituna ettevõtluskursuse raames. Seepärast tuleks ameteid tutvustavaid töötubasid läbi viia koolides senisest süsteemsemalt. Samuti tuleks leida võimalusi ka teiste kooliealistele noortele suunatud tegevuste läbi viimiseks koolides.	Tegevuse läbiviijad, HTM

\ TEGEVUSE 2.7.1 SOOVITUSED (3)

Soovitus	Adressaat
15. Kuigi tegevuse 2.7.1 raames oli plaanis välja töötada noorte- ja noortevaldkonna seire- ja analüüsisüsteem, ei ole seda veel välja töötatud. Seepärast tuleks jätkuvalt välja töötada noorte- ja noortevaldkonna seire- ja analüüsisüsteem, et pakkuda asjakohaseid alusandmeid noortevaldkonnas andmetele põhistatud otsuste tegemisel. Andmestiku olemasolu toetaks uue ESF rahastusperioodi tegevuste paremat planeerimist ja asjakohaste alg- ja sihttasemete seadmist	Elluviija ja HTM

\ SIM HALDUSALA ÜLENE SOOVITUS

Soovitus	Adressaat
6. Eri osapoolte sõnul ei taju vanemad oma vastutust lapsevanemana, mistõttu on vajadus neid senisest enam erinevatesse tegevustesse kaasata, et nad oleksid rohkem lapse elus toimuvaga kursis ja oskaksid teda toetada. Vajadus lapsevanemaid senisest enam kaasata ilmnes nii STEP- kui SPIN-programmi raames. VEPA Käitumisoskuste Mängu raames lapsevanemaid juba kaasatakse ja seda tuleks jätkata. Seepärast tuleks leida võimalusi suurendada koostööd noorte vanematega.	SIM haldusala tegevuste elluviijad ja partnerid

\ TEGEVUSE 2.7.2 SOOVITUSED

Soovitus	Adressaat
16. Vahehindamine näitas, et STEP-programmi sisenenud noortest läbivad programmi vaid ligikaudu kolmandik noori. Ka intervjueeritud tööandjad kirjeldasid, et noored vajavad töösuhte alustamise järel lisatuge, mille järele ajas vajadus järk-järgult väheneb. Seepärast tuleks jätkata noore toetamisega ka nende tööle asumise järel. Noortega usaldusliku suhte loonud nõustaja võiks noort vajaduspõhiselt toetada kuni 6 kuud, so ka peale katseaja lõppemist, et suurendada tööturul püsimise tõenäosust.	STEP programmi elluviija partner
17. Osapoolte sõnul antakse praegu tagasisidet vaid siis, kui noorel tekivad probleemid, nt ta ei ilmu tööle. Huvi tuntakse aga ka positiivsete olukordade vastu, st kui suunatud noor sai tööle ja jäi tööle. Seepärast tuleks anda noori programmi suunavale osapoolele senisest rohkem tagasisidet selle kohta, kas noor läks tööle ning kuidas tal läheb.	STEP programmi elluviija partner

\ TEGEVUSE 2.7.4 SOOVITUSED

Soovitus	Adressaat
18. VEPA Käitumisoskuste Mängu planeeritust kiirem laienemine on toonud olukorra, kus tegevuse elluviimiseks planeeritud ressursid lõppevad 2020. aastal ning hetkel puudub väljumisstrateegia. Samas on programmi järele koolide poolt suur nõudlus ning programmilt oodatakse laienemist veel uutesse koolidesse. Seepärast tuleks leida vajalik rahastus, et jätkata veel käesoleva perioodi jooksul VEPA programmi rakendamist koolides ning nõudlusele vastata, jätkates uute koolide vastuvõtmise ja õpetajate koolitamisega. Programmile peaks jääma keskne koordineeritus, et hoida rakendamise kvaliteeti ning viia läbi arendustegevusi.	VEPA elluviija ja elluviija partner

CIVITTA

Vahehindamise läbiviija projektijuht:

Piia Viks-Binsol

Uuringute- ja hindamiste tiimijuht

Piia.Viks-Binsol@civitta.ee

Tel. No. + 372 53 417 107

\ EESTI \ LÄTI \ LEEDU \ SOOME \ POOLA \ UKRAINA \ RUMEENIA \ MOLDOVA \ VENEMAA \ VALGEVENE \ SERBIA \ SLOVAKKIA

www.civitta.ee